

"אורות הפרשה" עלון פרשת השבוע כיתה קטנה אבל גדולה!

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת שמיני - כ' אדר ב' תשע"ד ♦ עלון 72

"הענוה והשפלות האמתית מוסיפה בריאות וכח, והדמיונית מחליאה ומעציבה. על-כן יבחר לו האדם מדת הענוה והשפלות בצורתה הבהירה למען יחזק ויאמץ וקוי ד' יחליפו כח"

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קדוש השם הי"ד

"חזון הצמחונות והשלום" במשנת מרן הרב זצ"ל - הרב יוחנן פריד

"השולחן הכשר" הוא מן המאפיינים הבולטים של החיים היהודיים. ואכן, בפרשתנו מפרטת התורה את סימני הכשרות של בעלי החיים המותרים באכילה. יש מקום לברר גישת הרב ליחס הראוי לאכילת בשר ומה מקומה של "הצמחונות". נפתח בהקדמה קצרה: בחודש מנחם-אב תשי"ט, טבע בים הצעיר האהוב אברהם יצחק רענן-קוק ז"ל, נכדו של מרן הרב זצ"ל, בן בת מרן הרב בתיה מרים נ"ע והרב שלום נתן רענן זצ"ל. מיום הוולדו היה הילד אברהם-יצחק מושא של תקוות למשפחה ולסביבתו, תקוות של המשך להתגדלות והתרחבות "האילן ונופיו". והנה – נלב"ע ב"טהרו של ים" (כלשון אביו זצ"ל) ואיננו כי לקחו אלוקים. הנער אברהם יצחק אף שהיה איש רעים להתרועע, קידש עצמו במותר לו, נהג בקדושה יתירה ובין היתר קיבל על עצמו להינזר ממאכלי בשר. על כן, טבעי היה הדבר כי כאשר הוכן לזכרו ספר זיכרון ("לחי ראי") פנו העורכים לתלמיד מרן הרב זצ"ל, נזיר האלוקים אשר כידוע הזיר עצמו מן הבשר והיין, רבי דוד כהן זצ"ל, בבקשה לכתוב מאמר לזכרו אשר יעסוק בנושא הצמחונות. הרב הנזיר זצ"ל הפקיד בידי העורכים קטעים ("אורות") מתוך מאמר שהוקרא בכנס צמחונים דתיים, ואשר כותרתו הייתה "חזון הצמחונות והשלום" ובתוכנו מתוארת גישתו של מרן הרב זצ"ל לסוגיא זו. נשוב להבנת "תפקיד סימני הטהרה והכשרות" אשר בפרשתנו: ראשית, יש לזכור כי מרן הרב זצ"ל מתייחס באופן ברור ללשון הכתוב בספר דברים (פרשת ראה) "כי תאוה נפשך לאכול בשר" ובכינוייה בלשון חז"ל "בשר תאוה" כבאה לומר לנו וללמדנו ב"גערות חכם והערה גבולית" כי אכן אכילת בשר בעלי חיים אינה רצויה לכתחילה, ורק בעידן חולשתנו המוסרית עד אשר תבוא עת התיקון השלם, אנו נוהגים בדרך של "היתר לצורך השעה". מתוך גישה אידיאלית זו מסביר מרן הרב זצ"ל את כל המצוות האיסוריים והחובות אשר סביב מצוות השחיטה, כגון איסורי אכילת הדם והחלב, חובת כסוי הדם ועוד. לדעתו, כל אלו ניתנו לאדם כמכשירים "חינוכיים" השייכים לתקופת הביניים עד בוא העתיד המבורך. בתוך המצוות "החינוכיות" האלו נמצאות גם המגבלות ("הסימנים") המתייחסות למינים המותרים והאסורים אשר בבעלי החיים, ואשר היתרם ואיסורם מתייחסים לטומאה ולטהרה בהתנהגות היומיומית כמפורט בפרשתנו. בהקשר לכך יש לראות זיקה הדדית והשפעה משמעותית בין האוכל והנאכל ("ונטמאתם" - בטומאה, "וניטמתם" - בטמטום!) הסימנים הפיסיים בגוף ('מפריס פרסה', 'מעלה גרה' וכו') הם סימנים רוחניים בנפש ובנשמה! תפקידם הוא לחנך את האדם היהודי לקראת התקופה האידיאלית. בהמשך ויתירה מזאת כותב הרב צבי יהודה זצ"ל במאמר "אחדות המציאות השלימה" ("אור לנתיבות" עמ' רמג) כי מובטחים אנו לעתיד לבוא שהמציאות הפיסית והרוחנית של האדם ושל בעלי החיים תהא בשלמות כזו אשר בה "לא נראה עוד את עצמנו (בני האדם) בתור דבר פרטי מיוחד בפני עצמו...אלא כולם (בעלי החיים) וכולנו דבר אחד ממש, כאורגניות אחת שכל חלקיה מוקפים ומאוחדים ומחוברים יחד בחיבור פנימי, מקורי טבעי..."

למשפחת כיתה י/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה י/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט תשע"ג כל הזכויות שמורות

במוצאי שבת קודש פרשת נצבים וילך, קיבל ראש הרבנים לארץ ישראל מרן הגרא"ה קוק שליט"א תלגרמה מאת הנהלת ישיבת חפץ חיים בראדין על הסתלקותו של ראש הישיבה הגאון והצדיק הנפלא, רבן ומאורן של ישראל, מרן ישראל מאיר הכהן ז"ל, בעל החפץ חיים, והמשנה ברורה. השמועה עברה כברק בכל העיר ובכל הארץ. מטעם הרבנים הוכרזה השעה המשוערת של ההלויה, שנקבעה ליום א' כ"ו אלול תרצ"ג, לבטול מלאכה. וקהל לאלפים נהר ובא להיכל הישיבה מאה שערים להספדו של נזר הדור. הספידו מספד מרן ראש הרבנים לארץ ישראל מרן הגאון הגרא"ה קוק, הגאון הגרא"ז מלצר מסלוצק, והרבנים הגאונים מוהרי"מ חרל"פ, מוה"ר יוסף גרשון הורביץ, מוה"ר יחיאל מיכל טוקצינסקי. ההספדים כולם היו שאגה מרה ואנקת כאב על גודל האבידה אשר אבד לישראל בהסתלקותו של 'החפץ חיים' ועל השבר אשר הושברה היהדות בערוב שמשו של מאור הגולה. רושם מחריד עשה הדבר כשכל הקהל לאלפיו ישב על הקרקע דומם לאבל החפץ חיים וכל בית ישראל בכה את השריפה אשר שרף ה'". [קול תורה, שנה ב (ד) חוברות יא-יב].

וסיפר מר בנימין ריבלין מירושלים: "כאשר הוזמן מרן הרא"ה לשאת את דברי הספדו, שמתי לב כי הוא אינו עולה על התיבה ממש, אלא נשאר במדרגות העולות לתיבה ומשם השמיע את דבריו. התבוננתי בדבר, ולפתע שמתי לב לאיש זקן מופלג שהיה כבד שמיעה, והיה מתאמץ לשמוע את דברי המספיד. אז הבנתי שהרב לא עלה על התיבה ממש כדי להקל על אותו זקן להקשיב לדברים". ובאמת פלא הדבר, שמכולם לא שם לב לאותו זקן אלא מרן הרב זצ"ל, וכך ביקש להקל עליו. אכן ראינו איך גדול הוא כבוד הבריות בעיני אדם גדול זה. "אבדנו את 'החפץ חיים'!" בתוך הספדו זעק הרא"ה: "אבדנו את החפץ חיים! אבדנו את ה'משנה ברורה'! אבדנו את ה'שמירת הלשון'!", וכך המשיך בבכי למנות את כל הספרים שחיבר מרן ה'ח'.

[מתוך 'שבת הרא"ה' גליון 76]

משנת - הרא"ה זצ"ל

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא [י, א].

"כשהולכים אחרי ההרגשה העליונה של הופעת רוח הקודש, ושל כל חכמה והופעה שבעולם, בלא התקשרות אל התורה ומעשיה בפרטיות, ובמידת המידות הטובות, המשוערות על פיה, הרי זה חטא נדב ואביהו, הפרדת יסוד אבא מאימא עלאה. חושבים המתנהגים ככה שמתקרבים אל הקודש, מיחדים הם ממרחקים, מקרבים אפילו אש זרה, ובאים אל הקודש, שתויי יין, בלא אימתא דשמיא, הנובעת ממקור עליון, הבאה על ידי כיסוי הראש, אלא פרועי ראש, ומתייחדים כל אחד בהשגתו המיוחדת בלא איגוד עליון של תורת משה מורשה, ולא נטלו עצה זה מזה, ומורים הלכה בפני רבם, מתוך הכרה של גדלות פנימית. ועומק גדול של קדושה זו צריכה להתבטל בפני מקור התורה. "ונקדש בכבוד". והם מיודעו של מקום, אינם יכולים להתגבל בגבולים גדולים ממש ואהרן, בהתפשטותם, נדחים מן העולם, ואינם באים בבנין של משפחה, "ובנים לא היו להם". וחוזרים בהולדה שניה, בפינחס זה אליהו, המלא רוח ד' וקנאת הברית. המסורת והעבודה המקודשת על פי הנבואה והתורה המנוחלת, וההתעלות העליונה, המכבדת את הקדושה, ומגבלת את תנאי החיים הרוחניים, ועם זה מנשאת עצמה מכל הערכים העולמיים, נמזגו בישראל, לשאת בכחה העז את משא הגלות וכל עמלו, ולחדור דרך כל עמקי תהומות אור ישועה וגאולה. זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחורב על כל ישראל חקים ומשפטים, "הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ד' הגדול והנורא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם". רוח הנעורים הסוער, המתעורר בעז ובגבורה, עם רוח הזקנה המסודר, המלא כובד ראש וזהירות, יחד מתאגדים לאגודה לפעול פעולתם בחיים, הרוחניים והגשמיים, להחיש ישועה, ולהעשות בסיס לצמח ד', עריכת נר לבן ישי משיח ד', רוח אפינו, אשר בא יבואו אלינו שניהם יחד, אליהו הנביא עם משיח בן דוד"

[מרן הרא"ה, 'שמונה קבצים', קובץ ו, פסקה רסה]

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד